

Vergaderjaar 2025–2026

32 849

Mijnbouw

Nr. 292

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2025

Jaarlijks informeert het kabinet de Tweede Kamer over de monitoringsrapportages van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) en Frisia op de Waddenzee, geëvalueerd door de Auditcommissies Aardgaswinning en Zoutwinning. Deze treft u aan bij deze brief. De activiteiten van aardgaswinning en zoutwinning onder de Waddenzee brengen complexe milieuvraagstukken met zich mee. De (mogelijke) impact op de natuur en biodiversiteit vereist zorgvuldige monitoring. In deze monitoringsrapportages wordt gecontroleerd of er binnen de toegestane gebruiksruimte¹ is gebleven en of de natuur in de Waddenzee wordt aangetast. De Auditcommissies Aardgaswinning en Zoutwinning controleren jaarlijks de kwaliteit van de monitoring en kijken of er aan de voorwaarden is voldaan.

Mede namens de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur stuur ik uw Kamer hierbij de adviezen, waarvan de conclusies in deze brief worden samengevat. Het eerste advies betreft de monitoring van aardgaswinning onder de Waddenzee vanaf de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen (MLV). Dit advies behandelt de resultaten van het monitoringsjaar 2024 en is op 26 november 2025 door de Auditcommissie Aardgaswinning aan het kabinet voorgelegd. Het tweede advies betreft de monitoring van zoutwinning in monitoringsjaar 2024, dat op 21 oktober 2025 door de Auditcommissie Zoutwinning aan het kabinet is overhandigd. Tot slot geeft het kabinet aan op welke manier er rekening wordt gehouden met deze adviezen.

Monitoring van aardgaswinning 2024

De Auditcommissie Aardgaswinning onderschrijft de conclusie van de NAM dat de bodemdaling door aardgaswinning vanaf de locaties

¹ De gebruiksruimte is gereguleerd onder het «hand aan de kraan»-principe. Het principe houdt in dat vanuit deze velden slechts gas of zout mag worden gewonnen, zolang de snelheid van bodemdaling als gevolg van deze winning de toegestane veilige gebruiksruimte niet overschrijdt.

Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen in 2024 binnen de toegestane gebruiksruimte is gebleven. Daarnaast geeft de Auditcommissie aan dat er tot nu toe geen aanwijzingen zijn voor veranderingen in de natuur van de Waddenzee en het Lauwersmeer die het gevolg kunnen zijn van de bodemdaling veroorzaakt door aardgaswinning en daarmee van invloed kunnen zijn op het behalen van de instandhoudingsdoelen. Wel constateert de Auditcommissie dat met de huidige zeespiegelstijgingsscenario's² gecombineerd met de optredende diepe bodemdaling (en eventuele na-ijleffecten daarvan) de grens van het meegroeivermogen³ in beeld komt. De Auditcommissie beveelt aan zowel de NAM als aan de Minister om aan te geven hoe hierop zal worden geanticipeerd.

Daarnaast meldt de commissie dat de aanbevelingen uit 2024 grotendeels door de NAM zijn opgevolgd. Voor een aantal aanbevelingen heeft de NAM aangegeven waarom hiervan is afgeweken. Voor het monitoringsonderzoek Aardgaswinning over 2025 heeft de Auditcommissie Aardgaswinning wederom een aantal aanbevelingen. De commissie geeft bijvoorbeeld suggesties voor het meenemen van nieuwe onderzoeken in de monitoring over 2025 en het verduidelijken van de beslisschema's⁴ door deze te onderbouwen en eenduidige terminologie te gebruiken en deze te definiëren.

Monitoring van Zoutwinning 2024

De Auditcommissie Zoutwinning geeft aan dat zoutwinning in 2024 binnen de vastgestelde gebruiksruimte is gebleven. De commissie geeft aan dat het monitoringsprogramma en de rapportage over meetjaar 2024 van goede kwaliteit zijn en degelijke achtergrondrapporten bevat. Ook noemt de commissie dat het monitoringsprogramma een consistent en samenhangend beeld geeft van de huidige situatie en trends in het gebied, zowel voor (pleistocene) bodemdaling als voor effecten op morfologie en natuur. Wel geven zij aan dat door analyseproblemen de samenstelling van het bodemsediment op de Ballastplaat dit jaar onderbelicht is gebleven.

Daarbij merkt de Auditcommissie op dat (de versnelde) voorspelde zeespiegelstijging tot een kleinere gebruiksruimte leidt. Daarom adviseert zij Frisia om hiervan de consequenties te beschouwen in toekomstige rapportages, ook vanwege mogelijke na-ijleffecten. Omdat Frisia ook vanuit een tweede caverne zout gaat winnen, wordt het de komende jaren volgens de commissie steeds belangrijker om de nauwkeurigheid van de ontwikkeling van het volume van de Pleistocene bodemdalingssom goed in beeld te hebben. Tot slot ziet de Auditcommissie ruimte voor verbetering in het voorkomen van slordigheden en fouten in het hoofdrapport.

Hoe wordt rekening gehouden met deze adviezen?

De Auditcommissies Gas- en Zoutwinning geven aan dat de winning binnen de vastgestelde gebruiksruimte blijft en dat er geen aantasting van de natuur in en rondom de Waddenzee is geconstateerd. De Ministeries van Klimaat en Groene Groei en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur zullen met de NAM en Frisia in overleg blijven om de monitoring, op basis van de aanbevelingen, waar mogelijk verder te verbeteren. Daarmee kan nog beter in beeld worden gebracht of en in hoeverre diepe

² Kamerstuk 2024/04, 29 684, nr. 273.

³ De natuurlijke capaciteit van het Waddengebied om zich aan te passen aan zeespiegelstijging of bodemdaling door sediment aanvoer via de zeegaten.

⁴ In de beslisschema's staan de belangrijkste conclusies van het rapport. Deze laten zien hoe NAM tot deze conclusie is gekomen.

bodemdaling door de winning gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Daarnaast geeft de Auditcommissie aan dat de grens van het meegroeivermogen⁵ in beeld komt en vraagt zij de NAM en de Minister om aan te geven hoe hierop zal worden geanticipeerd. Het kabinet zal erop toezien dat dit in de volgende rapportage wordt meegenomen.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.Th.M. Hermans

⁵ De natuurlijke capaciteit van het Waddengebied om zich aan te passen aan zeespiegelstijging of bodemdaling door sediment aanvoer via de zeegaten.